

PROGRAMACIÓN DE MÚSICA

6º Educación Primaria

Curso 2022/23

CEP DOUTOR FLEMING

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE
3. OBXECTIVOS
4. CONTIDOS
5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
6. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVAILABLE DO GRAO MINIMO DE CONSECUCCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA
7. ACTIVIDADES
8. TEMPORALIZACIÓN
9. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
10. METODOLOXÍA
11. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS
12. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN
13. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL
14. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
15. PLAN E ACTIVIDADES DE REFORZO/RECUPERACIÓN PARA ALUMNADO QUE REPITE
16. ELEMENTOS TRANSVERSAIS/EDUCACIÓN EN VALORES
17. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR, AO PLAN TIC E AO PLAN DE CONVIVENCIA
18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS
19. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE
20. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROPIAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA
21. PLAN DE CONTINXENCIA-COVID

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A Educación Musical conforma xunto coa Educación Plástica a área de Educación Artística na Etapa de Primaria. Segundo o Decreto 105/2014 polo que se establece o Currículo de Educación Primaria para Galicia, "A Educación artística é de especial importancia, xa que o tratamento da información visual e musical na vida cotiá xera e precisa capacidades de pensamento crítico. A educación artística posibilita o desenvolvemento da creatividade, da imaxinación, da autonomía, a percepción, a motricidade, a sensibilidade estética, a expresión persoal, a capacidade comunicativa e a socialización etc."

Enténdese polo tanto que as diferentes manifestacións artísticas teñen unha presenza constante no entorno e na vida das persoas e que é precisa a formación neste aspecto. Desde a escola contribuírase á formación integral do alumnado; a educación musical favorece o desenvolvemento da atención, estimula a percepción, a intelixencia e a memoria a curto e longo prazo, potencia a imaxinación e a creatividade; ademais é unha vía para desenvolver o sentido da orde, a participación, a cooperación e a comunicación.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

- Continuando o ensino dos compases como unidade de medida na música escrita.
- Traballando as figuras musicais e os silencios e as súas duracións proporcionais.
- Traballando as figuras xeométricas coas coreografías que acompañan ás cancións e as danzas.
- Tomando conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Desenvolvendo hábitos de vida saudable.
- Recoñecendo a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.

Comunicación lingüística

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas ao alumnado para que poidan acceder ao coñecemento do mundo da música e da danza:

- Aplicando o vocabulario relacionado cos contidos da educación musical e así posibilitando o avance do intercambio comunicativo e a expresión de emocións e opinións persoais.
- Aprendendo un repertorio de cancións, rimas, coplas, trabalinguas e adiviñas.
- Facendo comentarios dos sons do contorno que escoitan e das experiencias de contacto cos obxectos, seres vivos ou elementos da natureza que os producen.

- Describindo de xeito ordenado e significativa instrumentos musicais propios da nosa cultura e doutras culturas.

Competencia dixital

- Empregando distintas fontes para a procura de información.
- Usando as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Aproveitando as novas tecnoloxías e manexando ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicando criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

- Valorando a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Ampliando as posibilidades de comunicación cos demais e de expresión persoal mediante a utilización de recursos musicais.
- Manifestando actitudes de coidado dos materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, interpretación e creación musical.
- Percibindo e comprendendo o mundo no que viven cando escoiten sons do seu contorno, gozando do mesmo e valorándoo.
- Participando na escoita, audición e interpretación de obras musicais, mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.
- Valorando as manifestacións culturais do folclore da nosa comunidade e doutras culturas.

Competencias sociais e cívicas

A área de Música permitiranos facer confluír diversos aspectos como o diálogo, a participación, o respecto, a riqueza da diversidade ou a convivencia, que favorezan diferentes realidades presentes na nosa sociedade:

- Desenvolvendo habilidades de cooperación para conseguir un resultado do grupo satisfactorio.
- Compreendendo a realidade da pluralidade social actual coa que convivimos e aprender a respectarnos.
- Respectando as quendas e tendo unha actitude de escoita nas intervencións individuais dos compañeiros.
- Participando nas actividades vocais, instrumentais e coreográficas de grupo con interese, sen inhibicións nin discriminacións e amosando actitudes de respecto.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A área de Música comporta unha actitude positiva que presupón flexibilidade e oportunidade; por iso, esta competencia fomentará unha vertente máis social que implica desenvolver habilidades e actitudes relacionadas co liderato de proxectos que supoñan confianza nun mesmo, empatía, habilidades de diálogo e cooperación, organización de tempos e tarefas... para acadar o que se propoñan.

- Desenvolvendo a confianza en si mesmos, ademais de fomentando o espírito de superación nas actividades musicais.
- Adquirindo habilidades para a prevención e resolución pacífica de conflitos que poidan xurdir ao formar parellas, grupos, quendas...
- Asumindo responsabilidades e tomando consciencia das consecuencias.
- Logrando entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de acadar obxectivos.

Aprender a aprender

Esta competencia permitiranos a posibilidade de iniciar ao alumnado na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis eficaz e autónoma:

- Usando técnicas para aprender, organizar, memorizar e recuperar información relacionada con contidos musicais.
- Coordinando diversos recursos expresivos (canto, mimo, movemento rítmico e danza) nas producións musicais propias e colectivas.
- Desenvolvendo a capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros conseguidos por medio da autoavaliación.
- Identificando as potencialidades persoais.
- Traballando a iniciativa individual e a cooperación nas montaxes coreográficas acomodadas ao seu nivel de desenvolvemento.
- Tendo curiosidade e interese individual na aprendizaxe de conceptos musicais e interdisciplinares; desenvolvendo as intelixencias múltiples.

3. OBXECTIVOS

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

4. CONTIDOS

Para facilitar a concreción curricular na área de Música establécense tres bloques de contidos:

▪ **Bloque 1. A escoita.**

Procurarase que o alumnado tome conciencia dos sons do seu ámbito, así como das posibilidades sonoras dos materiais e dos obxectos do seu contexto. Faise fincapé na audición activa de manifestacións musicais de distintas orixes e no respecto no proceso da audición.

- B1.1. Audición de música contemporánea, e investigación e valoración das posibilidades do son.
- B1.2. Identificación e apreciación das calidades dos sons do contexto.
- B1.3. Identificación e apreciación de formas musicais sinxelas.
- B1.4. Identificación a través da escoita de tipos de voces (soprano, contralto, tenor e baixo), instrumentos, variacións e contrastes de velocidade.
- B1.5. Valoración e interese pola música de diferentes épocas e culturas, nomeadamente a galega.
- B1.6. Audición activa e comentada de música variada da nosa cultura e doutras culturas.
- B1.7. Actitude atenta, silenciosa e respectuosa durante a audición de música e/ou na asistencia a representacións musicais.
- B1.8. Indagación sobre as normas que regulan a propiedade intelectual. Valoración e presentación dos resultados.

▪ **Bloque2. A interpretación musical.**

O obxectivo é a creación de produtos musicais de diferentes estilos, usando diversas técnicas compositivas e con finalidades distintas. Centrémonos tamén en que o alumnado valore o traballo colaborativo, o respecto cara ás demais persoas e a avaliación con intención de mellorar.

- B2.1. Exploración das posibilidades sonoras e expresivas da voz.
- B2.2. Interpretación de pezas con instrumentos de aula e/ou frauta doce.
- B2.3. Interpretación, memorización e improvisación guiada de cancións a unha ou varias voces, desenvolvendo progresivamente a dicción, a afinación e a técnica vocal. Canon.
- B2.4. Recoñecemento de tipos de instrumentos acústicos e electrónicos, agrupacións instrumentais e vocais, e rexistros da voz.
- B2.5. Utilización das grafías convencionais na lectura, na escritura e na interpretación de cancións e de pezas instrumentais sinxelas.
- B2.6. Gravación e rexistro das interpretacións para unha valoración e unha análise posteriores.
- B2.7. Interese pola mellora do proceso de interpretación e do resultado final.
- B2.8. Traballo cooperativo, asumindo as responsabilidades que lle correspondan e respectando as achegas das demais persoas do grupo.
- B2.9. Creación de mensaxes musicais con contido expresivo, combinando elementos sonoros e corporais diversos.

- B2.10. Utilización dos medios de comunicación e de internet para a procura de información, en soporte impreso e dixital, sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais de interese.
- B2.11. Exploración das posibilidades sonoras e expresivas dos medios audiovisuais e tecnolóxicos para comunicar. Creación de cuñas radiofónicas e videoanuncios.
- B2.12. Utilización dos medios audiovisuais e dos recursos informáticos para a sonorización de imaxes, contos, poemas e refráns, dobraxe de películas etc. e para a creación de producións propias.

▪ **Bloque 3. A música, o movemento e a danza.**

Este bloque está destinado ao desenvolvemento da expresividade e a creatividade do alumnado desde o coñecemento e a práctica da danza. Comézase pola coordinación motriz e a conciencia do desprazamento no espazo, e chégase finalmente ao nivel de creación e expresión de sentimentos co movemento.

- B3.1. Identificación do corpo como instrumento. Indagación e valoración sobre as posibilidades expresivas e comunicativas do corpo en distintas representacións artísticas ou situacións cotiás.
- B3.2. Valoración e recoñecemento das danzas e a súa contribución ao noso patrimonio artístico e cultural.
- B3.3. Interpretación de danzas coidando a coordinación individual e colectiva.
- B3.4. Invención de coreografías sinxelas para cancións e pezas musicais de diferentes estilos.
- B3.5. Gravación e rexistro das danzas interpretadas. Análise de valoración do produto.

5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- **B1.1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son, de maneira que sirvan como marco de referencia para creacións propias.**
  - EMB1.1.1. Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.
- **B1.2. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen.**
  - EMB1.2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.
  - EMB1.2.2. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.

- **B1.3. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa e doutras culturas, para valorar o patrimonio musical, valorando a importancia do seu mantemento e da súa difusión, e do respecto co que deben afrontar as audicións e as representacións.**
  - EMB1.3.1. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
  - EMB1.3.2. Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual canto á reprodución e a copia de obras musicais.
- **B2.1. Entender a voz como instrumento e recurso expresivo, partindo da canción e das súas posibilidades para interpretar, crear e improvisar.**
  - EMB2.1.1. Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recréaaas.
- **B2.2. Interpretar composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas das demais persoas como a persoa que asuma a dirección.**
  - EMB2.2.1. Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz, e agrupacións vocais e instrumentais.
  - EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.
  - EMB2.2.3. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.
  - EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.
  - EMB2.2.5. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa achega ao enriquecemento persoal, social e cultural.
  - EMB2.2.6. Avisa respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.
  - EMB2.2.7. Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e avisa interese por traballar para corríxilos.
- **B2.3. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos.**
  - EMB2.3.1. Procura información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.
  - EMB2.3.2. Presenta e expón a información de xeito claro, ordenado e limpo en varios soportes.
  - EMB2.3.3. Utiliza os medios audiovisuais e recursos informáticos para crear pezas musicais e para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.

- **B3.1. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorar a súa achega ao patrimonio, e gozar coa súa interpretación como unha forma de interacción social.**
  - EMB3.1.1. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.
  - EMB3.1.2. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
  - EMB3.1.3. Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.
  - EMB3.1.4. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeracións futuras.
  - EMB3.1.5. Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.
  - EMB3.1.6. Analiza as danzas realizadas, recoñece os erros e amosa interese por mellorar o produto.
  - EMB3.1.7. Respecta o traballo en grupo e participa nel de xeito pracenteiro, amosando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.
  - EMB3.1.8. Amosa respecto polas demais persoas e colaboración con elas.

6. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DO GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

Considérase superada a materia cando a cualificación da avaliación sexa maior ou igual a 5 puntos despois de valorar os estándares de aprendizaxe de cada trimestre seguindo a puntuación establecida para cada un deles no apartado 12 desta programación.

Contidos mínimos:

- Coñece e entende diferentes formas de representar as calidades do son.
- Interpreta correctamente os elementos da linguaxe musical nunha partitura (figuras, silencios, notas, signos de repetición e prolongación, indicadores de compás, matices e velocidades).
- Identifica visual e auditivamente os instrumentos e as características das diferentes familias instrumentais.
- Interpreta adecuadamente pezas e acompañamentos coa frauta e con instrumentos de percusión escolar.
- Canta e coordínase cos compañeiros na interpretación vocal dunha obra.
- Memoriza os pasos dunha danza e coordina os seus movementos cos dos seus compañeiros/as.

7. ACTIVIDADES

A continuación, especificanse os diferentes tipos de actividades que se desenvolverán. A súa duración variará segundo a súa tipoloxía e finalidade:

- Actividades de coñecementos previos ou de avaliación inicial. Realizaranse ao comezo da unidade e servirán para valorar os coñecementos da discencia sobre os contidos a tratar, dificultades...
- Actividades de presentación e motivación. Empregaranse para presentación dos contidos que se van traballar e procurarán espertar no alumnado unha actitude positiva e de interese cara os mesmos.
- Actividades de desenvolvemento. Nelas manifestarase o proceso de aprendizaxe en si, sendo, polo tanto, a súa finalidade desenvolver os contidos propostos para a consecución dos obxectivos e a adquisición das competencias.
- Actividades de reforzo e ampliación. A través destas actividades intentaremos dar resposta á diversidade de ritmos e formas de aprendizaxe do alumnado, capacidades, demandas informativas e de coñecemento...
- Actividades de avaliación. Terán por obxectivo a valoración do alumnado en relación aos contidos traballados nas unidades e ao grao de desenvolvemento das competencias.
- Actividades de coavaliación e autoavaliación. Servirán para que os propios educandos realice nunha valoración de si mesmos e dos compañeiros/as nas diferentes situacións de aprendizaxe (tanto en producións grupais como individuais). Levaranse a cabo por medio de cuestionarios escritos, enquisas, valoracións orais...

8. TEMPORALIZACIÓN

A área de música en 6º de educación primaria está distribuída en 12 unidades, a razón de dúas ou tres sesións para cada unha delas segundo se especifica a continuación:

SET.	5	6	7	8	9	10	11	Unidade 1
	12	13	14	15	16	17	18	
	19	20	21	22	23	24	25	
OCT.	26	27	28	29	30	1	2	Unidade 2
	3	4	5	6	7	8	9	
	10	11	12	13	14	15	16	
NOV.	17	18	19	20	21	22	23	Unidade 3
	24	25	26	27	28	29	30	
	31	1	2	3	4	5	6	
DEC.	7	8	9	10	11	12	13	Unidade 4
	14	15	16	17	18	19	20	
	21	22	23	24	25	26	27	
XAN.	28	29	30	1	2	3	4	Unidade 5
	5	6	7	8	9	10	11	
	12	13	14	15	16	17	18	
FEBR.	19	20	21	22	23	24	25	Unidade 6
	9	10	11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20	21	22	
MARZO	23	24	25	26	27	28	29	Unidade 7
	30	31	1	2	3	4	5	
	6	7	8	9	10	11	12	
ABRIL	13	14	15	16	17	18	19	Unidade 8
	20	21	22	23	24	25	26	
	27	28	1	2	3	4	5	
MAYO	6	7	8	9	10	11	12	Unidade 9
	13	14	15	16	17	18	19	
	20	21	22	23	24	25	26	
XUÑO	27	28	29	30	31	1	2	Unidade 10
	3	4	5	6	7	8	9	
	10	18	19	20	21	22	23	
JULIO	24	25	26	27	28	29	30	Unidade 11
	1	2	3	4	5	6	7	
	8	9	10	11	12	13	14	
AGO.	15	16	17	18	19	20	21	Unidade 12
	22	23	24	25	26	27	28	
	29	30	31	1	2	3	4	
SEPT.	5	6	7	8	9	10	11	Unidade 1
	12	13	14	15	16	17	18	
	19	20	21	22	23	24	25	

9. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas realizaranse e recolleranse produtos que amosen o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso: fichas, probas orais ou escritas, traballos, debates, intervencións, gravacións, a observación directa por parte do profesorado e anotacións ou rexistro por escrito. Tamén se terán en conta as fichas de autoavaliación e as coavaliacións orais do traballo realizado.

10. METODOLOXÍA

Teranse en conta unha serie de principios didácticos tales como a construción de aprendizaxes significativos, partir do nivel de desenvolvemento dos alumnos (tanto cognitivo como referido a coñecementos previos), a actividade, os distintos ritmos de aprendizaxe e intereses, a relación entre iguais, a socialización, creatividade, interdisciplinabilidade, a perspectiva globalizadora e a información ao alumno/a do proceso de aprendizaxe.

Trátase de que os alumnos/as partan dos seus coñecementos, experiencias... e coa axuda do profesor sexan capaces de chegar a novos aprendizaxes. Con esta finalidade empregaranse distintos métodos no proceso, implicando todos eles unha actitude activa dos discentes. Tamén se fai referencia aos diferentes tipos de contidos sendo necesario destacar que no caso de música son os procedimentais e os actitudinais os que adquiren maior importancia. En xeral, teranse en conta unha serie de aspectos como:

- propiciar situacións que motiven ao alumnado e que favorezan ou potencien a súa curiosidade e interese natural ante o fenómeno musical
- crear contextos de aprendizaxes nos que sexa necesario recuperar contidos xa coñecidos
- garantir a construción de aprendizaxes significativos
- promover na aula un ambiente de intercambio, colaboración e interacción que estimule a aprendizaxe e a socialización e a toma de iniciativa por parte dos nenos/as.
- intentar establecer unha relación positiva docencia-discencia, creando un clima de afecto e seguridade, fomentando o traballo en grupo, respectando e superando as inseguridades do alumnado e evitando sensacións negativas ante o fracaso, coidando a forma de presentación da información e non abusando da mesma vía de comunicación, empregando estratexias que fagan revivir nos alumnos/as coñecementos anteriores para efectuar sobre eles novos aprendizaxes, espertando e desenvolvendo a súa creatividade...

En canto a distribución do tempo, as clases repartiranse entre actividades referidas a: expresión vocal e canto, expresión instrumental, expresión rítmica e movemento, lectura e escritura musicais e educación audioperceptiva. Así mesmo, as clases comezarán con

actividades de introducción-motivación e/ou actividades sobre coñecementos previos, logo actividades de desenvolvemento e para finalizar actividades de consolidación e/ou repaso. No caso de seren necesarias actividades de reforzo ou ampliación, estas serán combinadas coas de desenvolvemento. Alternaranse ademais actividades de avaliación, coavaliación e autoavaliación. Esta variedade de actividades (individuais, en grupo, manipulativas, que exixen atención, movemento...) dará lugar a unha distribución do espazo variable a cada intre.

Empregaranse diferentes métodos de pedagogos como Kodály, Orff, Willems, Shafer, Dalcroze, etc e todos aqueles recursos necesarios para desenvolver as actividades co maior éxito posible: pantalla dixital, murais, recursos electrónicos...

Dende o inicio das clases empregarase a aula virtual do centro como un recurso máis. O nivel contará co seu correspondente curso de música na aula virtual. Alí se subirán contidos e tarefas relacionadas cos diferentes bloques da materia. Traballarase desde a aula o acceso a estes materiais de cara a que o alumnado se familiarice coa plataforma.

A comunicación co alumnado e coas familias realizarase de xeito telemático mediante as diferentes ferramentas e canles oficiais (preferentemente ABALAR).

11. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Habería que facer unha separación entre os materiais empregados polo:

- Profesor: libro de texto e caderniño Tiroliro, libros de repertorio instrumental, partituras, musicogramas, láminas, gravacións, medios informáticos, metrónomo, diapasón, teclado para acompañar, ilustrar exemplos e proporcionar a base harmónica necesaria nos exercicios de entoación...
- Alumnado: caderniño Tiroliro de Santillana, libreta de pentagramas, fruta doce, lapis, carpeta, cores, fichas...
- Material de aula: instrumentos de percusión de altura indeterminada, determinada, piano, ordenador, tableiro dixital, tableiro pentagramado, reprodutores...

12. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Os distintos estándares de aprendizaxe repartiranse por trimestres, tendo cada un deles a puntuación especificada a seguir para o cálculo da nota trimestral:

1º TRIMESTRE

ESTÁNDARES	PUNT.
○ EMB1.1.1. Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.	1
○ EMB1.2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	2
○ EMB1.3.1. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	1
○ EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	1
○ EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.	1
○ EMB2.2.7. Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e amosa interese por traballar para corrixilos.	1
○ EMB2.3.1. Procura información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.	1
○ EMB2.3.2. Presenta e expón a información de xeito claro, ordenado e limpo en varios soportes.	1
○ EMB3.1.1. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	0,5
○ EMB3.1.2. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	0,5

2º TRIMESTRE

ESTÁNDARES	PUNT.
○ EMB1.2.2. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	1
○ EMB1.3.1. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	1
○ EMB2.2.1. Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz, e agrupacións vocais e instrumentais.	1,5
○ EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	1
○ EMB2.2.3. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	0,5
○ EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.	1

○ EMB2.2.6. Amosa respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	1
○ EMB2.3.3. Utiliza os medios audiovisuais e recursos informáticos para crear pezas musicais e para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.	1
○ EMB3.1.5. Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.	1
○ EMB3.1.6. Analiza as danzas realizadas, recoñece os erros e amosa interese por mellorar o produto.	1

3ºTRIMESTRE

ESTÁNDARES	PUNT.
○ EMB1.2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	1,5
○ EMB1.3.2. Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual canto á reprodución e a copia de obras musicais.	0,5
○ EMB2.1.1. Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreaas.	1
○ EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	1
○ EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.	1
○ EMB2.2.5. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa achega ao enriquecemento persoal, social e cultural.	1
○ EMB3.1.3. Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	1
○ EMB3.1.4. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeracións futuras.	1
○ EMB3.1.7. Respecta o traballo en grupo e participa nel de xeito pracenteiro, amosando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.	1
○ EMB3.1.8. Amosa respecto polas demais persoas e colaboración con elas.	1

Cada incidencia negativa nos estándares 1.3.1, 2.2.6, 2.2.7, 3.1.7 e 3.1.8 significa a perda de 0,25 ou 0,5 puntos segundo a gravidade da mesma ata o máximo establecido en cada un.

Cando o alumno/a acuda á aula sen o material da materia descontaráselle da nota trimestral 0,25 puntos de cada vez.

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos seguintes:

- 1, 2, 3 e 4 - insuficiente (IN)
- 5 - suficiente (SU)
- 6 - ben (BE)
- 7 e 8 - notable (NT)
- 9 e 10 - sobresaliente (SB)

A cualificación trimestral redondearase á alza a partir de 0,75.

A avaliación negativa en dous trimestres, e sempre que un deles sexa o último, implica unha nota final negativa; a avaliación positiva no último trimestre do curso implica unha nota final positiva aínda que non necesariamente do mesmo rango, logo da aplicación do criterio xeral. Dado que a Educación Musical conforma xunto coa Educación Plástica a área de Educación Artística, para acadar unha avaliación positiva nesta última, será preciso acadar unha avaliación positiva nas dúas materias.

13. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial é o comezo do proceso e ten como finalidade coñecer ao alumnado e saber cal é o punto de partida. Así seguiranse as seguintes pautas á hora do seu deseño:

- Establecer con claridade obxectivos:
  - Valorar a competencia no eido da música do alumnado e determinar posibles dificultades.
- Especificar os aspectos a avaliar e os indicadores que observaremos en cada un destes aspectos.
  - Escoita: Mantén unha actitude de respecto e de escoita activa.
  - Interpretación musical: Coñece e utiliza as posibilidades sonoras e musicais do corpo, instrumentos e/ou outros obxectos.
  - Música, movemento e danza: Móvese de forma axeitada respondendo a distintos estímulos sonoros.

Ademais valorarase a participación e o cumprimento das normas establecidas

- Decidir o que se fará a partir dos resultados da avaliación.
  - Elaborar unha programación que se adapte as posibilidades reais dos grupos e aos intereses do alumnado.
  - Esta información obterase mediante diferentes fontes: observación directa na aula, fichas ou cuestionarios orais ao alumnado, datos proporcionados polo titor/a, entrevistas coa familia, expediente escolar...

14. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Da análise de toda a información obtida na avaliación inicial, xorde a proposta de atención á diversidade.

- Para aqueles/as que presentan diferentes niveis de aprendizaxe, non asociados a ningunha circunstancia especial, realizarase fundamentalmente mediante actividades de reforzo e/ou ampliación en cada unidade, atribuíndo papeis e responsabilidades na interpretación musical e na execución de danzas propias ás súas características, apoiando o profesorado... Ademais, adoptaranse organizacións flexibles dentro da aula, practicando estratexias inter e intragrupoais, para potenciar o traballo con grupos heteroxéneos de alumnado.
- Ante o alumnado con discapacidade sensorial, atoparase en todo momento preto da docente e de fronte, nas primeiras filas e asegurando que comprende as instrucións, explicacións...
- Levaranse a cabo as adaptacións curriculares necesarias en función das características do alumnado.
- O reforzo das actitudes contempla o repaso daquelas normas de convivencia, así como das actitudes que o alumnado non teña asimilado ou non cumpra correctamente en relación á cooperación entre a discencia, o respecto ao profesorado, o mantemento de materiais e instalacións.

15. PLAN E ACTIVIDADES DE REFORZO/RECUPERACIÓN PARA ALUMNADO QUE REPITE

Iniciado o curso, compróbase que ningún alumno/a ten a materia suspensa do ano anterior e polo tanto non procede o plan de actividade de reforzo ou recuperación.

16. ELEMENTOS TRANSVERSAIS/EDUCACIÓN EN VALORES

- Educación moral e cívica
  - Amosar actitudes de solidariedade, colaboración e axuda á hora de realizar actividades de grupo.
  - Aceptar as limitacións propias e respectar as dos demais.
  - Valorar o noso patrimonio musical, como parte do patrimonio cultural e artístico de Galicia.
- Educación para a paz
  - Partir do diálogo como principio para resolver os conflitos.
  - Aprender a non impoñer as nosas propostas fronte ás dos demais.
- Educación ambiental e para a saúde
  - Coidar a hixiene do aparato vocal mediante o control da voz, a respiración, articulación... para poder cantar e falar correctamente.

- Potenciar a través da música, a capacidade de relaxación e control para eliminar tensións.
- Desenvolver actitudes críticas sobre a contaminación acústica e os posibles prexuízos que esta produce na nosa saúde.
- Valorar e procurar o silencio como condición necesaria para o desenvolvemento das experiencias musicais.
- Educación para a igualdade de oportunidades entre sexos
  - Aprender a respectar as características de cada un, contribuíndo a eliminar os estereotipos sexistas.
- Educación para o consumo responsable
  - Ser quen de ensinar ao noso alumnado a necesidade de actuar con responsabilidade diante da cantidade de música que o mercado ofrece, evitando a influencia perniciosa da publicidade.
- Cultura da nosa comunidade autónoma
  - Usar a música como medio ideal para coñecer as manifestacións culturais de Galicia, e a partir de aquí as doutras comunidades españolas, europeas e universais.

17. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR, AO PLAN TIC E AO PLAN DE CONVIVENCIA

Desde a área de música contribuírase a:

- O Proxecto lector de centro
  - Compreendendo o texto de cancións, contos, historias... e traballando o vocabulario dos mesmos.
  - Lendo adiviñas e trabalinguas sen perder o pulso, regular e constante.
  - Empregando as cancións como punto de partida para dramatizacións.
  - Aprendendo cancións do cancionero popular.
  - Comentando aspectos musicais dalgunhas lecturas: oficios, artesáns, críticas musicais...

- O plan TIC

No que ao plan TIC respecta, empregaranse recursos didácticos interactivos seleccionados na web procurando a mellora da competencia dixital e a formación de consumidores responsables neste aspecto.

- O plan de convivencia

Realizaranse dinámicas de interacción social e traballo cooperativo cos que pretendemos acadar algún dos obxectivos prioritarios do centro: mellora da convivencia, resolución pacífica de conflitos e comunicación axeitada e asertiva de opinións. Na aula deixaranse moi claras desde comezo de curso cales son as normas. Ademais se porá especial atención no respecto á diversidade e na procura da igualdade ao levar a cabo as distintas actividades.

18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Realizaranse as actividades complementarias que xurdan ao longo do curso que fomenten o gusto e achegamento do alumnado pola musica e que sexan de interese e contribúan a ampliar e afianzar os coñecementos do alumnado.

19. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

É preciso facer unha valoración do proceso de ensino e da práctica docente e por iso establécense os seguintes aspectos e indicadores de logro:

- Organización da aula:
  - Disposición flexible do mobiliario
  - Traballo individual e en grupo
- Programación
  - Adecuación dos obxectivos ás características do alumnado.
  - Recursos e materiais empregados.
  - Atención á diversidade
  - Inclusión de temas transversais.
- Actividade docente
  - Conexión con coñecementos previos.
  - Emprego de técnicas metodolóxicas variadas. Variedade das actividades propostas.
  - Emprego de medios técnicos/audiovisuais.
- Clima da aula e relacións
  - Clima distendido e de confianza.
  - Interese e orde na aula.
  - Participación do alumnado.
  - Uso de técnicas/programas para modificar conductas negativas.
- Avaliación
  - Detección dos coñecementos previos (avaliación inicial)
  - Instrumentos de avaliación empregados.
  - Emprego da autoavaliación/coavaliación do alumnado.

20. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROPIAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Comprobarase a idoneidade da programación facendo unha valoración (a destacar/a mellorar) dos seguintes aspectos:

- Temporalización das unidades didácticas.
- Desenvolvemento dos obxectivos didácticos e grao de competencias acadados.
- Estratexias metodolóxicas seleccionadas e adecuación ao contexto específico de cada grupo.
- Recursos empregados.
- Claridade nos criterios de avaliación.
- Uso de diversas ferramentas de avaliación.
- Resultados das diversas avaliacións do alumnado.